

หนีถอยหลัง 2 ปี 4 แสน ครัวเรือน เสี่ยงสูญเสียปลูกข้าวโพด

ความท้าทายของเกษตรกร
ผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทย
หนีถอยหลัง 2 ปีนับจากนี้
น่าจับตาว่าจะถึงจุดจบ
ของอาชีพแบบชาวไร่ทั่วหล้า
หรือไม่ เพราะในวันนี้ข้าวโพด
ของเกษตรกรเจอพายุ
โหมกระหน่ำหลายลูก
จากถูกหลายสินค้านำเข้า
ที่ทดแทนกันได้ดีตลาด
เช่น กากข้าวโพด ข้าวสาลี
ข้าวบาร์เลย์



1 สหรัฐอเมริกา	▶ 1,677	374
2 จีน	▶ 1,011	260.77
3 บราซิล	▶ 893	101
4 สหภาพยุโรป	▶ 1,202	68.30
5 อาร์เจนตินา	▶ 1,311	50
24 ไทย	▶ 720	4.67

ผลผลิต
(กิโลกรัม/ไร่)
จำนวน
(ล้านตัน)

ประเทศผู้ผลิตข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ 5 อันดับแรก
ของโลก ปี 2562/63

ถ้าข้อมูลของคณะอนุกรรมการ
จัดทำยุทธศาสตร์ข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ปี พ.ศ. 2563-2567
ที่มีกรมวิชาการเกษตรเป็น
ประธาน เผยข้อมูลการผลิตข้าวโพดเลี้ยง
สัตว์ของโลกช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2559/60
- 2563/64) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก
1,127.66 ล้านตัน ในปี 2559/60 เป็น
1,163.21 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือ
เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.94 ต่อปี (ข้อมูล ณ ก.ค.
2563) โดยประเทศผู้ผลิตหลัก 5 อันดับ
แรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 32.95)
จีน (ร้อยละ 23.20) บราซิล (ร้อยละ 8.73)
สหภาพยุโรป (ร้อยละ 5.77) และ
อาร์เจนตินา (ร้อยละ 4.00)

ขณะที่ประเทศผู้ส่งออกข้าวโพด
หลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา
(ร้อยละ 32.77) บราซิล (ร้อยละ 18.98)
อาร์เจนตินา (ร้อยละ 18.42) ยูเครน (ร้อย
ละ 16.32) และรัสเซีย (ร้อยละ 2.72)
และประเทศผู้นำเข้าหลัก 5 อันดับแรก
ได้แก่ สหภาพยุโรป (ร้อยละ 12.50)

ปีการผลิต	รวมอาเซียน	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์	ไทย	เวียดนาม	เมียนมา	กัมพูชา
2559/60	62.14	27.66	15.53	6.49	7.19	2.95	0.70
2560/61	67.05	31.59	16.78	6.58	6.88	3.06	0.90
2561/62	70.60	35.84	16.06	6.93	6.49	3.15	1.29
2562/63	62.51	28.09	15.50	6.73	6.30	3.26	1.47

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี พ.ศ. 2563 - 2567

หน่วย : ล้านไร่

เม็กซิโก (ร้อยละ 10.02) ญี่ปุ่น (ร้อยละ
9.56) เกาหลีใต้ (ร้อยละ 6.46) และ
เวียดนาม (ร้อยละ 6.23)

ทั้งนี้ความต้องการใช้ข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ของโลกช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ปี
2559/60 - 2563/64 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
จาก 1,087.80 ล้านตัน ในปี 2559/60
เป็น 1,160.12 ล้านตัน ในปี 2563/64
หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.59 ต่อปี โดยประเทศ
ผู้ให้หลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา
(ร้อยละ 27.77) จีน (ร้อยละ 23.97)
สหภาพยุโรป (ร้อยละ 7.30) บราซิล (ร้อย
ละ 5.84) และเม็กซิโก (ร้อยละ 3.87)

ด้านราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
อเมริกันขึ้น 2 ตลาดชิคาโกในช่วง 5 ปีที่
ผ่านมา ปี 2558/59 - 2562/63 มีแนว
โน้มลดลงจากตันละ 5,313 บาท ในปี
2558/59 เหลือตันละ 4,773 บาท ในปี
2562/63 หรือลดลงร้อยละ 2.82 ต่อปี
เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของ
โลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่าน
มา ส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลง 2 ปีต่อ
เนื่อง จึงให้โรงงานผู้ผลิตอาหารสัตว์
ในไทยมีการนำเข้าเพิ่ม (ปี 2562 ไทยมี
การนำเข้าข้าวโพดอาหารสัตว์ 6.81 แสน

ต้น มูลค่า 4,772 ล้านบาท ปี 2563 เพิ่มขึ้น 1.58 ล้านต้น มูลค่า 8,686 ล้านบาท) “ข้าวโพดสหรัฐ ผลผลิตเฉลี่ย 1,780 กิโลกรัมต่อไร่ ฤดูกาลที่ผ่านมา ราคาประมาณ กก. ละ 4.50-5.50 บาท ส่งมาขายตลาดเอเชีย 6.50-8 บาทต่อ กิโลฯ ขณะที่ข้าวโพดไทยราคาเฉลี่ยที่ 8.50 บาทต่อกิโลฯ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เพียง 701 กิโลฯ ในฤดูกาลผลิต 2563/64 ที่ผ่านมา”แหล่งข่าวระบุ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา “การตลาด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์” ในตลาดโลก ส่วนใหญ่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ และวัตถุดิบ ทำเอทานอล เมื่อเป็นสินค้าวัตถุดิบ ตลาด จึงแข่งขันกันด้วย 1. “ราคา” ประเทศ ไหนที่สามารถทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงภายใต้ต้นทุนผลิตที่เหมาะสมก็จะได้เปรียบ เพราะต้นทุนต่อกิโลกรัมที่ต่ำกว่า ดังนั้น จะผู้ได้ต้องทำให้ต้นทุนผลิตข้าวโพด แห่งต่อกิโลกรัมต่ำสุด

นอกจากนี้การดูแลปกป้อง เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดจากภาครัฐที่ ปัจจุบันมีโครงการประกันรายได้ (8.50 บาทต่อกก.) หากอนาคตโครงการสิ้นสุด และเกษตรกรไม่สามารถพัฒนาการปลูก ข้าวโพดให้ได้ผลผลิตแห่ง 1,200 กก.ต่อ ไร่ ใน 2 ปีอนาคตอาชีพปลูกข้าวโพดจะ ถดถอยถูกตลาดบีบให้ลด ละ เลิกเร็วขึ้น จากมีวัตถุดิบทดแทนที่นำเข้ามา เห็นได้จากมีคนกล่าวไว้ว่า “วัตถุดิบทั่วโลกคือ วัตถุดิบของอาหารสัตว์ไทย”

2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประเทศ เพื่อนบ้านต่างนำเข้ามายังในประเทศ มากขึ้นโดยเฉพาะจากประเทศเมียนมา ที่มีการขยายพื้นที่การปลูกมากในรอบ 3-4 ปีที่ผ่านมา และยังมีจากลาว กัมพูชา แลมีโอกาสข้าวโพด GMO อาร์เจนตินา จะปะปนมาทางด้านกัมพูชาด้วย (ไทย ห้ามนำเข้าข้าวโพดจีเอ็มโอ) ซึ่งในอนาคต จะถูกส่งเข้ามาขายมากขึ้น

3. จีนผู้ผลิตข้าวโพดอันดับ 2



ของโลก จำนวน 255 ล้านไร่ เริ่มอนุญาต ให้ปลูกพันธุ์ที่มีการดัดแปลงพันธุกรรม (พันธุ์ GMO) ที่ด้านทานหนอน ด้านทาน สารไกลโฟเซต ทำให้มีโอกาสผลผลิตเพิ่ม ขึ้นมากจากที่ต้องนำเข้า มีโอกาสที่จีนจะ เป็นผู้ส่งออกข้าวโพดรายใหญ่ในอนาคต รวมถึงมีโอกาสลักลอบส่งออกข้าวโพด GMO มาที่ไทย ผลกระทบต่อเนื่องที่ตาม มาคือจีนอาจลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังจากไทยจากจะใช้ข้าวโพดในการ ผลิตเอทานอล แทนมันสำปะหลังมากขึ้น

จากปัจจัยที่กล่าวมา ทำให้เห็น ภาพชัดเจนขึ้นว่าอนาคตอาชีพผู้ปลูก ข้าวโพดของไทยที่ปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 4.06 แสนครัวเรือนแวนอยู่บนเส้นด้าย เสี่ยงจะสูญเสียอาชีพ จากถูกกลไกตลาด บีบให้ลด ละ เลิกเร็วขึ้น (ดังตัวอย่าง อาชีพปลูกถั่วเหลืองที่ปลูกกันหลังเก็บเกี่ยวข้าวได้เลิกปลูกกันไปจนเกือบหมด แล้ว) ทั้งนี้หากไม่เร่งปรับตัว เช่น เพิ่ม ผลผลิตต่อไร่ ลดต้นทุนให้ต่ำสุด ปลูก พืชอื่นทดแทน และอื่น ๆ โดยรอให้เวลา มาถึงตัวอาจได้รับผลกระทบรุนแรงกว่า ที่คาด ●